

A szerző – Komlós Aladár nyomában – vágott neki mind a magyar-zsidó irodalom újradefiniálásának, mind az alig száz éves történet elbeszélésének.

A monográfia – nem is lehet más – elsősorban társadalomtörténet. A magyarrá váló zsidók útját követi nyomon a magyar társadalomba asszimilálódás vagy integrálódás buktatóin a nagy kísérlet kudarcáig. Mégpedig az érzékeny médiumon, az irodalmon, amely az azonosság legáthatóbb mértéke, s ezért a folyamat legmélyebben láttató tükre. A monografikus igénnyel megírt „akadémikus” jegyzetanyaggal, bibliográfiával és névmutatóval ellátott munka természetesen nem egy népcsoport története, hanem hite és igyekezete szerint magáé az egyetemes magyarságé. Hiszen zsidók és nem zsidók interakcióját beszéli el, összegzi, tesz javaslatot újrafelfedezésekre s az egész magyar irodalmi kánon korrekciójára. Tehát a magyar–zsidó együttélés – Ady metaforájával: „Korrobori” tánc – átértékelésére. Nem az utolsó, de már az utolsó utáni pillanatban. Ez az áttekintés egyúttal a magyar modernitás története is – ugyanis a zsidók belépése a magyar szellem területére szervesen egybeesett a magyar modernitás beindulásával. Ezért a könyv a Jacques Derridától lefoglalt „dekonstrukció” helyett a „szétszalazás és újraszövés” módszerével tárja fel a a magyar kultúra modernizálását, amelynek eredményei megmaradtak akkor is, ha innovátoraikat kiszántották a magyar kultúra televényéből.

Kőbányai János ebben az összefoglaló munkájában egyesítette mindazt a tapasztalatot, amit a *Múlt és Jövő* folyóirat – majd könyvkiadó – létrehozása (közel negyedszázad) óta mint a tanítványai előtt egy leckével járó tanító szerzett a magyar-zsidó irodalom Atlantisz-világába le-lehatolva s onnan mindannyiszor kincseket a felszínre mentve, kiegészítve a jeruzsálemi Héber Egyetem PhD-programján elsajátított tudással és módszerekkel.

A magyar-zsidó irodalom történetét egy (250 képből álló) „képregény” abroncsozza össze kerek elbeszéléssé.